

Verslag over het toezicht op het informatiebeheer in 2020 van de archivaris aan het bestuur van de BghU

Versie 210429

Inleiding

De Belastingssamenwerking gemeenten en hoogheemraadschap Utrecht (BghU) heeft het beheer van de archiefbewaarplaats en het toezicht op het informatiebeheer belegd bij de gemeentearchivaris van Utrecht, werkzaam bij Het Utrechts Archief (HUA).

In dit document breng ik als archivaris verslag uit aan het bestuur van de BghU over het toezicht op het informatiebeheer in 2020, zoals voorgeschreven in art. 15 van de Archiefverordening van de BghU. Het bestuur is onder de Archiefwet bestuurlijk verantwoordelijke (zgn. 'zorgdrager') voor het informatiebeheer van de BghU. Dit jaarverslag diende voorheen tevens als basis voor de jaarlijkse verantwoording van het dagelijks bestuur aan het algemeen bestuur, zoals nu nog voorgeschreven in art. 9 van de Archiefverordening. Deze verantwoording is komen te vervallen bij de vorming van de bedrijfsvoeringsorganisatie voor de BghU. De provincie verwacht uiterlijk medio juli deze verantwoording te ontvangen als onderdeel van de interbestuurlijke toezichtinformatie, aanvullend op de kritische prestatie-indicatoren (KPI's) van de BghU over het informatiebeheer.

In dit jaarverslag belicht ik mijn belangrijkste werkzaamheden en bevindingen als toezichthouder in 2020, voorzien van enkele aanbevelingen voor het komende jaar. Conform de samenwerkingsovereenkomst van de BghU en HUA is het strategisch informatieoverleg (SIO) met de directeur en de coördinator Klantcontact gecontinueerd en gestructureerd, ondersteund door een tactisch informatieoverleg (TIO), dat in 2020 eenmaal is gevoerd.

De samenwerkingsovereenkomst van de BghU met Het Utrechts Archief voor het toezicht werd in 2020 herzien voor 2021-2022. Een follow-up op de inspectie bij de BghU in 2015 werd aan beide zijden nog niet als van toegevoegde waarde gezien, en daarom niet in 2020 uitgevoerd. Deze follow-up is voorzien in de planning voor de komende periode.

Vanaf 1 januari 2020 fungeerde Hans Berende als archivaris voor de gemeente Utrecht. Na een intermezzo van tien maanden keerde ik terug bij Het Utrechts Archief en ben ik per 1 november jl. opnieuw aangewezen als gemeentearchivaris en derhalve archivaris voor de BghU.

dr. K. van Vliet
gemeentearchivaris van Utrecht
q.q. archivaris van de BghU
29 april 2021

Toezichttaken en bevindingen in 2020

In deze paragraaf belicht ik de belangrijkste toezichttaken en bevindingen in 2020. Ik ga in op de ontwikkelingen binnen de BghU die raakten aan het informatiebeheer en de manier waarop de toezichttaak in het afgelopen jaar vorm heeft gekregen.

Bevindingen op hoofdlijnen in 2020

In september heeft de archivaris van de BghU een basaal SIO gevoerd met de directeur, over onder meer de aanbesteding van een nieuwe belastingapplicatie. Het was een constructief gesprek waarbij de directeur aangaf het informatiebeheer naar een hoger plan te tillen.

Wanneer ik voor 2020 de balans opmaak blijkt er op het eerste gezicht weinig vooruitgang geboekt. Maar als ik mijn bevindingen in een bredere context plaats, constateer ik dat er wel degelijk een kanteling is ingezet. Die beweging maakt dat een aantal aanbevelingen zoals onder andere de actualisatie regelgeving informatiebeheer en het Mandaatregister BghU nu concreet worden aangepakt in 2021.

Aanbesteding belastingapplicatie

Op 31 mei 2022 verloopt het contract met Centric als ICT-leverancier van de belangrijkste ICT-applicaties voor de bedrijfsvoering en dienstverlening voor de BghU. In het najaar van 2020 trof de BghU voorbereidingen voor de Europese aanbesteding van een nieuwe ICT-applicatie en werd een Programma van Eisen opgesteld.

In een TIO is nader ingegaan op het programma van eisen t.a.v. informatiebeheer programma belastingapplicatie. De toezending van het migratieplan en migratieverklaring liep over de jaarwisseling heen. Na ontvangst zal ik als toezichthouder hier graag mijn advies over uitbrengen.

Archiefhotspot Corona

De BghU zag als uitvoeringsorganisatie geen noodzaak tot het vaststellen van een archiefhotspot Corona: de taken van de belastingsamenwerking zijn hier naar verwachting niet bij betrokken.

Vernietiging

In 2020 bestond de BghU 8 jaar dat betekent dat de bewaartermijn voor een aantal werkprocessen in dat jaar is verstreken. De rechtmatigheid wordt hiermee overschreden.

Aanbevelingen vorige jaarverslagen

In de paragraaf belicht ik de huidige stand van zaken aan het einde van 2020 aan de hand van de aanbevelingen die ik in vorige jaarverslagen heb gedaan. Als aanbevelingen in het afgelopen jaar zijn ingevuld, dan worden zij groen en vervallen in het volgend jaarverslag. Als het niet invullen van een aanbeveling schadelijke gevolgen dreigt te krijgen voor de BghU, dan wordt de aanbeveling rood.

Regelgeving informatiebeheer BghU en Mandaatregister

Tijdens het SIO op 1 september 2020 werd mij meegedeeld dat het Bestuur BghU de toezegging was gedaan om het Besluit Informatiebeheer en de Archiefverordening na advisering HUA aan te bieden in de eerste bestuursvergadering BghU van 2021. Het verzoek om advies werd over de jaarwisseling heen getild. Het Mandaatregister zal in 2021 worden geactualiseerd.

2016-1
nog niet
afgerond

Stel de nieuwe regelgeving van de BghU voor het informatiebeheer vast aan de hand van modellen die gericht zijn op digitaal informatiebeheer

2017-2
nog niet
afgerond

Houdt de bepalingen t.a.v. categorie 'Informatievoorziening' in Mandaatregister tegen het licht voor volgende actualisering. De mandaten voor besluiten en verklaringen inzake informatiebeheer (o.b.v. Archiefwet) zijn voor een deel belegd, maar ook deels waarschijnlijk onjuist en vormt een risico voor rechtmatigheid.

Inrichting informatiebeheer, verbeterplan en capaciteit informatiebeheer

Mede naar aanleiding van het jaarverslag van de archivaris van de BghU over 2019 werd in de bestuursvergadering van de BghU van 8 oktober de staat van de informatiehuishouding besproken. Het bestuur wil in de komende periode een aantal aandachtspunten gaan oppakken. In navolging op de bespreking van dit agendapunt werd door het bestuur uitvraag gedaan naar ondersteuning met kennis en kunde vanuit de deelnemende gemeenten. Afgestemd is dat dit traject door de archivaris als toezichthouder wordt gevolgd en waar nodig begeleid.

De BghU heeft in 2020 een begin gemaakt met het verder ontwikkelen van de interne controle, o.a. op informatiehuishouding. Hiervoor werd in april 2020 een businesscontroller aangesteld, die niet alleen de prestatie-indicatoren (KPI's) maar ook de omliggende processen zou gaan toetsen. Daarnaast zal de interne controller betrokken worden bij informatieveiligheid, waarin de functionaris gegevensbescherming (FG), information security officer (CISO) en privacy officer samenwerken. Het Strategisch informatiebeveiligingsbeleid 2021 t/m 2024 werd in oktober vastgesteld.

2017-4
nog niet
afgerond

Grijp de kanteling van de BghU naar procesgerichte organisatie als mogelijkheid aan voor de inrichting van het informatiebeheer.

2016-2
nog niet
afgerond

Ga via de ingeslagen route (projectmatig en op basis van een strakke tijdsplanning) door met de uitwerking van het verbeterplan c.q. het plan van aanpak. Laat dit plan in het kader van de formele afronding van de inspectie van 2015 alsnog toesturen aan de archivaris van de BghU.

2017-1
nog niet
afgerond

Aanvullend op aanbeveling 2016-2: relateer de onderdelen van het plan van aanpak, waar van toepassing, aan de investeringen die de BghU doet voor informatiebeveiliging, gegevensbescherming en procesgericht werken.

2017-6
nog niet
afgerond

Zoek naar ruimte en structuur voor acties plan van aanpak informatiebeheer in relatie met trajecten organisatiekanteling, privacy en informatiebeveiliging.

Kennis informatiebeheer

Het traject NanoLearning met in het bijzonder aandacht voor informatiebeveiliging en privacy werd vervolgd. In deze nieuwe reeks lessen ligt het accent op thuiswerken en informatiebeveiliging ook het informatiebeheer wordt hierin meegenomen.

2017-5
nog niet
afgerond

Vertaal de geïnvesteerde kennis informatiebeheer van de coördinator Klantprocessen door naar de rest van de organisatie.

2019-2
afgerond

Neem in het organisatiebrede traject van NanoLearning de drie informatiebelevingsvelden in samenhang mee: Beschermen, Beveiligen en Beheren van gegevens en informatie.

Treffen voorziening Stichtse Vecht

Op 1 januari 2020 trad de gemeente Stichtse Vecht toe tot de gemeenschappelijke regeling van de BghU. Hier hoorde ook een terbeschikkingstelling bij van de informatiebestanden van Stichtse Vecht. De archivaris van de BghU was einde van het verslagjaar nog in afwachting van het migratieplan en de verklaring van migratie voor deze bestanden. Ondernomen acties van de coördinator Klantcontact op deze aanbeveling brachten nog niet het gewenste resultaat.

2019-1
opgepakt

Tref een voorziening voor de archiefbescheiden aangaande de toetreding van Stichtse Vecht bij de BghU.

Toezichttaken van de archivaris in 2020

In de samenwerkingsovereenkomst van de besturen van de BghU en HUA is een aantal toezichttaken opgenomen die de archivaris moet uitvoeren in de periode tot en met 2020. Deze paragraaf belicht de uitvoering van die taken in 2020.

Strategisch en tactisch informatieoverleg (SIO/TIO)

Volgens de overeenkomst moet elk jaar een keer SIO en een keer TIO worden gevoerd. In 2020 is het SIO met de directeur gevoerd op 1 september. Gehinderd door de corona-maatregelen werd contact per mail of telefonisch contact onderhouden, op 19 oktober werd het TIO opgepakt. Een overleg met de coördinator Klantcontact over het programma van eisen t.a.v. informatiebeheer programma van eisen belastingapplicatie vond op 11 november plaats.

Formele advisering

Bij besluitvormingstrajecten over onderwerpen die vallen onder de Archiefwet, wordt een beroep gedaan op het advies van de archivaris als toezichthouder. In 2020 is hierop geen beroep gedaan.

Follow-up inspectie

De follow-up op de nulmeting is gedurende de looptijd van de overeenkomst gepland, maar vond nog niet plaats in 2020. Ik verwacht die binnen de looptijd van de samenwerkingsovereenkomst alsnog te uit kunnen voeren.

Toetsing van vernietigingslijsten

De toetsing van overzichten van archiefbescheiden die voor vernietiging in aanmerking komen, vindt in de regel jaarlijks plaats. Dit heeft in 2020 niet plaatsgevonden.